

Łotwa przygotowuje się do wprowadzenia euro

Joanna Hyndle-Hussein, Łotwa przygotowuje się do wprowadzenia euro

Parlament Łotwy głosami koalicji rządzącej (52 na 100) przyjął 31 stycznia rządowy plan określający zasady wprowadzenia euro. Zakłada on, że przyjęcie euro nastąpi 1 stycznia 2014 roku. Promotorem szybkiego wejścia Łotwy do strefy euro jest premier Valdis Dombrovskis. Datę wejścia Łotwy do strefy euro określi Rada Unii Europejskiej na podstawie analizy stanu przygotowania kraju do przyjęcia euro latem 2013 roku. Rada UE określi też kurs wymiany, który prawdopodobnie będzie zbliżony do obecnego, czyli 0,702 łata za 1 euro. Dane łotewskie pokazują, że na jesieni 2012 roku kraj spełniał już kryteria z Maastricht. Łotwa od 2005 roku należy do Europejskiego Mechanizmu Stabilizacji Walutowej ERM II, który ogranicza wahania kursowe do ok. 15% wobec euro. Łotysze już dziś mają 80% kredytów i 40% depozytów w euro. 60% łotewskiego eksportu skierowane jest do państw strefy euro. Poparcie dla wejścia Łotwy do strefy euro w styczniu 2014 roku wyraziła Komisja Europejska i Europejski Bank Centralny. Łotwa będzie drugim po Estonii (w strefie euro od stycznia 2011) państwem bałtyckim w strefie. Nowo wybrane władze litewskie także intensyfikują działania – celem jest przyjęcie euro w roku 2015.

Komentarz

- Przeszkodą w przystąpieniu Łotwy do strefy euro w roku 2008 był światowy kryzys gospodarczy, który szczególnie silnie dotknął Łotwę, najszybciej rozwijającą się gospodarkę w Europie – realny produkt krajowy brutto z powodu kryzysu w latach 2008–2009 obniżył się o 37% w stosunku do najwyższego poziomu w roku 2007 roku. Zmusił władze kraju, mimo gwałtownych społecznych protestów, do cięć wydatków państwa, podnoszenia podatków oraz korzystania ze wsparcia finansowego MFW. Wedle władz Łotwy, strategia rządowa ukierunkowana na przyjęcie euro pomogła w przezwyciężaniu głębokiej recesji. Gotowość do wprowadzenia unijnej waluty już od stycznia 2014 ma dowodzić, że gospodarka łotewska znajduje się w dobrej kondycji, a Łotwa pokonała kryzys.
- Obecność Łotwy w strefie euro może wpływać dyscyplinująco na inne państwa strefy mające problemy gospodarcze. Wzmocni też stanowisko tych państw, które opowiadają się za zwiększeniem dyscypliny finansowej w strefie euro w celu wyjścia z kryzysu. Z drugiej strony Łotwa i Litwa, podobnie jak przed nimi Estonia, uznały członkostwo w strefie za ważny krok na rzecz zbliżenia z państwami UE tworzącymi grupę europejskich

liderów. Konieczność aplikowania o wsparcie finansowe MFW w okresie głębokiej recesji sprawiła, że Łotwa traktuje obowiązek wpłaty 325 mln euro na rzecz Europejskiego Mechanizmu Stabilizacyjnego jako formę także własnego zabezpieczenia finansowego.

- Problemem władz łotewskich jest zaledwie 8-procentowe poparcie dla wprowadzenia euro. 42% społeczeństwa wolałoby poczekać z decyzją, a 41% pytanych wyraża sprzeciw, pozostali nie mają zdania. Łotysze boją się zmiany i związanych z nią kolejnych kosztów (wzrost cen i inflacji). Nie przyjmują argumentu władz, iż na walutę łotewską powiązaną sztywnym kursem z euro od kilku lat oddziałują te same tendencje, jak w przypadku euro. Obawy społeczne zagospodarowuje centrolewicowa opozycja – reprezentująca mniejszość rosyjską największa partia w parlamencie Centrum Zgody oraz Zieloni i Chłopi. Choć nie ma takiej prawnej konieczności, opozycja żąda referendum w sprawie euro. Stanowi to element przygotowań w kampanii przed wyborami samorządowymi (czerwiec 2013), w których Związek Centrum będzie walczyć o utrzymanie władzy w stolicy.